'Carnaval steeds minder van het volk'

Van een onzer verslaggevers

ORANJESTAD - Als kinderen van de Lago-werknemers maakten ze het ontstaan van de Arubaanse carnavalsparades in de jaren vijftig mee. Sinds twaalf jaar doen ze het eiland op die hoogtijdagen weer aan. De drie Amerikanen die bij families in San Nicolas verblijven geven na de verbranding van Momo het Arubaanse volk een vingerwijzing mee. „Het feest wordt te commercieel", vinden zij.

Sam Speziale uit Miami zou het Arubaanse carnaval voor geen goud willen missen. Drie jaar geleden had hij net een zware operatie ondergaan. Maar hij kwam naar het eiland om er te herstellen en maakte er de maskarade mee. „Ik moest wel", zegt Sam die zich destijds in een rolstoel voortbewoog en eigenlijk geen bier mocht drinken. Van zijn vrienden kreeg hij daarom maar vingerhoedjes Amstel.

Bij zijn terugkeer na een lange afwezigheid op Aruba veroverde Speziale de paarse hoed waarmee een van de leden van de raad van elf in de parade liep. Hij moest Sammy Vrolijk wel beloven dat hij met het hoofddeksel elk jaar met carnaval op Aruba zou zijn. Die belofte doet Sam nog steeds gestand. Voor de twaalfde keer maakte de hoed onlangs de reis van Miami naar Aruba. De Amerikaan wordt inmiddels het twaalfde lid van de raad van elf genoemd.

Als eerste van de hechte vriendenkring van oud-Lagowerkers arriveerde hij op het eiland. Dat had tot gevolg dat hij regelmatig naar Reina Beatrix moest trekken om andere 'Arucano's' met een koud flesje bier aan de vliegtuigtrap op te wachten. Want behalve Speziale komen ook George Jensen en Walter Harrington elk jaar terug voor het volksfeest. En dan is er nog de Amerikaan die als N. N. de boeken ingaat. Hij krijgt geen toestemming van zijn echtgenote om zich in het feestgedruis te storten. Maar onder het mom van een zakenreis maakt hij zich toch steeds uit de voeten.

De mannen zijn geboren in Seroe Colorado, in het vroeger omheinde Klein Amerika. Ze hadden er alles: een bowling, een school, een supermarkt, sportterreinen en een postkantoor. Maar tijdens carnaval keken ze met verlangende blikken naar The Village. „We hoorden de steelbands spelen. En dan was het wachten op het moment dat die steelbands probeerden de Hoofdstraat in te gaan. Er stond een legertje agenten klaar om ze tegen te houden", herinnert Sam zich.

Pas in 1954 kreeg het carnaval een vaste plaats op de agenda. Speziale maakte de eerste acht parades mee. „Het kwam uit het hart. Je bent ook geen Arubaan als je nooit in die grote parade hebt gelopen. Maar de laatste jaren is de sfeer toch een beetje weg. Er zijn hekken geplaatst waardoor je niet zomaar mee kunt lopen in de parade. Het carnaval wordt steeds minder van het volk. Ook de muziek is veranderd. Je hoort geen steelbands meer. Het lijkt wel een floorshow in plaats van een festival."

De Amerikanen zijn bang dat die ontwikkeling zich voortzet, dat het carnaval in de toekomst nog meer commerciële knievallen zal maken. Er is al eens sprake van geweest om de grote parade te verplaatsen naar de omgeving van de grote hotels. Een slecht plan vinden de Amerikanen, al kan ook de huidige parade in Oranjestad ze maar matig boeien. „Weet je wanneer het nog echt carnaval is?", zegt Speziale. „Op Jouvert morning, als iedereen in nachtkleding de straat op gaat. Dan proef je nog die ambiance van vroeger. Dan zie je die grote mengelmoes van verschillende volkeren die zo goed met elkaar omgaan."

Sam Speziale heeft een vriend die elk jaar naar Trinidad gaat en die beweert dat daar het beste carnaval ter wereld wordt gevierd. Al jaren bestaan er plannen om eens van bestemming te wisselen. „Het zal er wel nooit van komen", is Sam Speziale zich bewust. „Carnaval is nog steeds de ziel van Aruba. Daar zal de commercie nooit greep op krijgen. En dan is er natuurlijk nog steeds die hoed die me dwingt om elk jaar naar Aruba terug te gaan."

De Amerikaanse vrienden vermaken zich kostelijk op Aruba.

Foto Frank Veenis